

Creative Commons 4.0 a možnosti ich využitia

Úvod

Licencie Creative Commons (ďalej ako „CC“) pomerne úspešne niekoľko rokov sprístupňujú chránený obsah používateľom, zjednodušujú legálny spôsob šírenia poznania a kultúry a poskytujú možnosť na vytvorenie nových obchodných modelov ako alternatívy k aktuálnym distribučným sieťam.

Verejné licencie, ktorých súčasťou je aj CC, sa po dlhšom období stali prostredníctvom minuloročnej novely autorského zákona (ďalej AZ) súčasťou slovenského právneho poriadku. Možnosť ich používania súvisela s odstránením povinnej písomnej formy licenčných zmlúv, čo bolo značnou prekážkou pri ich používaní v digitálnom prostredí. V praxi sa tak otvorili široké možnosti využívania licencií ako CC a GNU GPL, ktoré sú v zahraničí bežne používané na legálne šírenie chráneného obsahu hlavne v prostredí internetu. Verejné licencie sú aktuálne upravené v samostatnom § 49a AZ, ktorý vymedzuje základné hranice ich používania vo forme nevýhradnej a bezodplatnej licencie. V praxi je verejná licencia ponukou udelenia licencie pre neurčité osoby, pričom akceptáciou tejto ponuky je napr. použitie diela spôsobom, ktorý licencia predpokladá. V rámci použitia môže ísť o zdieľanie fotografie na sieti, spracovanie knihy, prípadne remix hudobného diela atď.

Novelizácia autorského zákona, ktorá umožnila používanie verejných licencií, bola realizovaná v období finalizácie anglického znenia licencií CC 4.0. Aj preto prvou preloženou verziou je práve najnovšia verzia, ktorej niektoré aspekty si bližšie analyzujeme v ďalšej časti článku.

Licencia Creative Commons

Rozvoj digitálnych technológií, internetu a služieb umožňujúcich jednoduchý transfer dát a zdieľanie informácií mal zásadný vplyv na celosvetovú úpravu autorského práva. Čoraz viac bola pocitovaná potreba vytvorenia flexibilného nástroja, ktorý umožní autorom čo najväčšie šírenie ich diel a používateľom umožní jednoduchým spôsobom získať informácie na zabezpečenie legálneho použitia dostupného diela. Internet mal tiež zásadný vplyv na enormný nárast autorskej tvorby jednotlivých používateľov (ang. user-generated content), ktorí majú dostupný zdroj neustále aktualizovanej inšpirácie.¹ Verejné licencie môžu v tejto oblasti poslužiť ako nástroj umožňujúci šírenie tvorby bez zdĺhavého kontraktáčného procesu. Internetu nemožno uprieť ani vplyv na postupnú zmenu obchodných modelov, kde sa čoraz viac do popredia dostáva platba za služby ako platba za obsah.²

Licencie CC počas svojej existencie prešli značným vývojom a boli jednou z odpovedí na uvedené problémy. Od založenia organizácie v roku 2001 a spustenia prvej verzie licencií v roku 2002 až po približne 350 miliónov licencovaných diel po celom svete v roku 2009. Aktuálne možno iba odhadovať, aké je skutočné číslo diel prístupných prostredníctvom niektorej z licencií CC a akým spôsobom toto číslo bude do budúcnosti narastať. Tak či onak CC sa stalo lídrom na poli tvorby právnych nástrojov umožňujúcich legálne zdieľanie autorskej tvorby a z globálneho hľadiska mu ťažko nájsť konkurenta.³ Aj napriek tomu, že pôvod CC vychádza z právneho prostredia USA, dokázalo zaujať veľkú skupinu nadšencov a odborníkov na autorské práva, ktorí pomohli k výraznej globalizácii licencií a ich úprave na medzinárodné prostredie.

Často bolo počuť zo strany oponentov názor, že verejné licencie ako také podkopávajú autorské právo alebo smerujú priamo proti jeho základným princípom. Uvedené tvrdenie nevychádza z reality, keďže základným predpokladom samotného fungovania verejných licencií je existencia autorského práva, bez ktorého nemôžu existovať.

Podstata licencií CC je vo vedomom obmedzení autorských práv k určitému dielu s cieľom umožniť jeho šírenie a používanie verejnosťou. Rozsah obmedzenia si môže autor zvoliť formou aplikácie niektorej zo 6 licencií, kde každá predpokladá určitý dovolený spôsob použitia diela a umožňuje flexibilný spôsob prístupu aj v prípade požiadavky následného komerčného využitia.

K zaužívaným licenciám CC patrí týchto 6 druhov:

1. **CC BY** – Creative Commons Attribution („uviedenie autora“) 4.0
2. **CC BY-ND** – Creative Commons Attribution-No-derivates („uviedenie autora – bez odvodeného obsahu“) 4.0
3. **CC BY-NC** – Creative Commons Attribution-NonCommercial („uviedenie autora – nekomerčné použitie“) 4.0

¹ Vo veci problematiky user-generated content dávam do pozornosti právnu úpravu Kanady, ktorá pristúpila k riešeniu situácie formou výnimky autorského práva. Hlbšiu analýzu uvedenej úpravy pozri: YU, P. K. 2014. *Can the canadian UGC Exception be transplanted abroad?* Dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2405821 (10. 7. 2014).

² Zaujímavú analýzu uvedeného smerovania a problematiky prístupu k rôznym druhom obsahu môžete nájsť v: BENKLER, Y. *The Wealth of Networks*. Yale University Press: New Haven and London, 2006. s. 41-48.

³ Pri problematike verejných licencií nemožno v žiadnom prípade zabudnúť na iniciatívu Richarda Stallmana, ktorý stál za zrodom softvérových licencií GNU GPL. Tie značným spôsobom pozmenili smerovanie open source softwaru a globálneho zdieľania v rámci rôznych komunit. Prvá verzia licencie GNU GPL bola oficiálne spustená v roku 1989, pričom aktuálne je v praxi používaná tretia verzia z roku 2005. Viac informácií o GNU GPL môžete nájsť na: <http://www.gnu.org/licenses/licenses.html> (9.7.2014).

4. **CC BY-SA** – Creative Commons Attribution-ShareAlike („uviedenie autora – rovnaké šírenie“) 4.0
5. **CC BY-NC-ND** – Creative Commons Attribution-NonCommercial-No-derivates („uviedenie autora – nekomerčné použitie – bez odvodeného obsahu“) 4.0
6. **CC BY-NC-SA** – Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike („uviedenie autora – nekomerčné použitie – rovnaké šírenie“) 4.0

Všetky druhy licencií používajú niekoľko základných znakov, ktoré sú celosvetovo zrozumiteľné a jednotné. K uvedeným znakom zaraďujeme:

- **BY (attribution)** – ide o povinnosť označiť autora diela, ktorá je súčasťou všetkých 6 licencií;
- **NC (non-commercial)** – ide o povinnosť nepoužívať dané dielo na komerčné účely;
- **ND (no-derivatives)** – ide o povinnosť zákazu spracovania a dodatočných úprav daného diela;
- **SA (share-alike)** – v prípade použitia diela licencovaného pod touto licenciou vo svojom diele ide o povinnosť na vytvorené dielo aplikovať rovnakú, resp. obdobnú licenciu.

Čo možno považovať za skutočné benefity licencií CC?⁴ Odpoveď na túto otázku môžeme sumarizovať v niekoľkých bodoch:

- prehľadnosť licencií;
- medzinárodný aspekt;
- jednoduchý spôsob legálneho zdieľania a šírenia materiálu;
- flexibilita pri voľbe vhodnej licencie CC;
- optimalizácie pre vyhľadávanie;
- vyhľadávanie prostredníctvom technického kódu, ktorý je súčasťou digitálnych rozmnožení jednotlivých diel.⁵

Creative Commons 4.0

Aké sú výhody verzie 4.0 a prečo bolo vhodné aktualizovať poslednú verziu 3.0? Odhliadnuc od postupného celosvetového vývoja autorského práva, jedným z problémov (prípadne benefitov v závislosti od uhla pohľadu) starších verzií bola možnosť portovania⁶ a vytvárania „lokálnych“ verzií licencií CC. Aj keď možno na prvý pohľad nejde o negatívum, každý štát má určité špecifiká vyplývajúce, či už z jeho historického vývoja alebo členstva v rôznych medzinárodných organizáciách, vytváranie odlišných lokálnych verzií viedlo k neprehľadnosti celkového systému dostupných verzií. Okrem dostupnej medzinárodnej verzie znenia licencií, boli v niektorých štátoch dostupné aj pozmenené verzie, pričom v konkrétnom štáte existovala možnosť výberu. Z globálneho hľadiska to však viedlo k problémom pri používaní portovaných verzií, keď si používateľ diela nebol úplne istý do akej miery sú licenčné podmienky upravené vzhľadom na lokálne špecifiká. Aj z týchto dôvodov CC pristúpilo k zrušeniu portovacích procesov⁷ a verzia 4.0 je dostupná v jednotnej medzinárodnej verzií. Slovenský preklad je preto slovným prekladom anglického znenia a nie snahou o adaptáciu a úpravu jednotlivých článkov licencií.

Druhým bodom, ktorý viedol k vytvoreniu aktuálnej verzie 4.0, bolo obsiahnutie práv mimo sféry autorského práva. Problémovou oblasťou sa v niektorých prípadoch stávali osobnostné práva (často boli práve osobnostné práva podstatnou zložkou portovacieho procesu), ktoré bránili rôznym druhom adaptácií, prípadne niektorým formám šírenia diela. Aj napriek tomu, že osobnostné práva, prípadne iné všeobecné osobnostné práva, nie sú predmetom licencie, v zmysle aktuálneho znenia verzie 4.0 „...poskytovateľ sa v najširšom možnom rozsahu zdrží výkonu týchto práv alebo si nebude uplatňovať tieto práva, a to výlučne v rozsahu, ktorý je nevyhnutný na umožnenie výkonu licencovaných práv.“ Nová verzia 4.0 teda adresne upravuje aj uvedenú problematiku s cieľom maximalizácie využitia obsahu.

Osobitnou sekciou je samostatná štvrtá časť licenčných podmienok upravujúca práva k databáze, ktorá explicitne nebola obsiahnutá v predchádzajúcej verzii v znení, „ak obsahom licencovaných práv je osobitné právo k databáze, ktoré sa uplatní pri vašom použití predmetu verejnej licencie... oprávnený na extrakciu, reutilizáciu, vyhotovenie rozmnoženiny a šírenie celého obsahu databázy alebo jej podstatnej časti...“ Uvedené určite prispieje k sprehľadneniu používania CC na vytvorené datasety, možnosti ich legálneho sprístupňovania a využívania v rámci ďalších adaptácií.⁸

Povinnosť označiť autora je základným princípom všetkých licencií CC. Tento základný princíp zostal zachovaný aj v novej verzii 4.0 s doplnením o možnosť využívania URI (jednotný identifikátor zdroja) alebo hyperlinku zdroja obsahujúceho požadované informácie na splnenie povinnosti náležitého označenia autora používaného diela. Stále platí, že označenie autora (zdroja) je realizovateľné akýmkoľvek vhodným spôsobom v závislosti od média, spôsobu a kontextu šírenia.

⁴ Vysvetlenie licencií CC a ich použitie v rámci otvoreného prístupu môžete nájsť aj v: LESSIG, L. *Free Culture*. THE PENGUIN PRESS: New York. 2004, s. 282-286.

⁵ Prehľadný sumár benefitov licencií CC je dostupný aj na: http://creativecommons.org.au/content/Benefits_of_CC_08.pdf (9.7.2014).

⁶ Prehľad portovania v jednotlivých jurisdikciách je dostupný na WIKI CC: http://wiki.creativecommons.org/CC_Ports_by_Jurisdiction (9.7.2014).

⁷ MARACKE, C. *Creative Commons International The International License Porting Project – Origins, Experiences, and Challenges*. 2010. Dostupné na: <https://www.jipitec.eu/issues/jipitec-1-1-2010/2417/dippadm1268743811.97.pdf> (9.7.2014).

⁸ Kratšia analýza aplikácie verzie licencií CC 3.0 na osobitné práva k databáz sui generis je dostupná na: http://wiki.creativecommons.org/images/f/f6/V3_Database_Rights.pdf (9.7.2014).

Zmeny možno identifikovať aj v rozšírení „anonymity“ pre jednotlivých autorov. Už verzia licencií CC 3.0 obsahovala ustanovenie, ktoré umožňovalo odstránenie označenia autora v prípade adaptácie jeho diela. Verzia 4.0 ide o niečo ďalej a obsahuje všeobecné ustanovenie umožňujúce odstránenie označenia autora: „*Na požiadanie poskytovateľa ste povinný v uskutočniteľnom rozsahu odstrániť ktorúkoľvek z informácií požadovaných podľa 3. časti písm. a. bod 1 písm. A (uvedená časť upravuje povinnosť označenia autora).*“

Zavedenie času na odstránenie porušenia licencie je ďalším odlišným aspektom novej verzie. Základným princípom všetkých predchádzajúcich verzií je zánik práv na používanie diela v prípade, ak dielo nebolo použité v súlade so zvolenou licenciou a licenčnými podmienkami.⁹ Verzia 4.0 priniesla odlišný princíp, ktorého znenie v slovenskom preklade je takéto: „*Ak vaše právo použiť predmet verejnej licencie zaniklo podľa 6. časti písm. a., toto právo sa obnovuje automaticky odo dňa odstránenia porušenia, ak je porušenie odstránené do 30 dní odo dňa, keď ste sa o porušení dozvedeli; alebo na základe výslovného obnovenia poskytovateľom.*“ Uvedené predstavuje pomerne flexibilný nástroj ako zabezpečiť kontinuálneho používania diela v prípade urýchleného odstránenia porušovania.

Prehľadnosť licencie možno taktiež považovať za jeden z prínosov novej verzie, ktorá sa úpravou stala kratšou, lepšie organizovanou a prehľadnejšou licenciou. Spolu s miernou úpravou „license deed“ (jednostranový sumár základných znakov licencie) ide o jednoduchší nástroj zrozumiteľný aj pre bežného používateľa.

Licencie CC 4.0 sú jasnejšie vo veci licencovania adaptácií pôvodných diel, čo v praxi v minulosti spôsobovalo isté problémy. Podľa najnovšieho znenia ste oprávnený použiť akúkoľvek licenciu na vašu adaptáciu, pokiaľ táto licencia nebráni užívateľom adaptácie od splnenia podmienok pôvodnej licencie CC. Aj keď uvedený princíp bol uplatňovaný aj v predchádzajúcich verziách, verzia 4.0 jasne pomenovala uvedenú situáciu a odstránila akékoľvek pochybnosti.

Uvedené predstavuje prehľad základných zmien, prípadne spresnení, ktoré sú súčasťou prekladu pôvodného znenia verzie 4.0 do slovenského jazyka. Z hľadiska bežného používateľa však nie je potrebné sa príliš zaoberať presnou textáciou licenčných podmienok vzhľadom na to, že všetky potrebné informácie ohľadne dovoleného spôsobu použitia a vašich povinností získate z jednostranového prehľadu, tzv. „license deed.“

Možnosti využitia

V rámci Slovenskej republiky sme pri používaní licencií CC ešte len na začiatku. Otázkou zostáva, akú úlohu by licencie mohli zohrávať a akým spôsobom by mohol byť využitý ich plný potenciál. Oblasti, v ktorých by sme celkom efektívne mohli využiť „otvorenosť“ prístupu, ktorá je jedným zo základných aspektov samotných licencií, je niekoľko.

Z používania licencií CC na svoju autorskú tvorbu môžu benefitovať autori aj samotní používatelia. Pre autorov ide o možnosť, ako sa dostať do povedomia verejnosti a postupne si vytvárať vlastnú skupinu priaznivcov, resp. fanúšikov. Zvolením vhodnej licencie môžu určiť rozsah dovoleného spôsobu použitia ich diela, pričom si môžu vytvoriť obchodný model,¹⁰ ktorý nebude založený na vytváraní bariér zdieľania a kopírovania diel prostredníctvom internetu, ale využije potenciál siete a s tým súvisiace nové možnosti. Motivácia autorov môže byť pomerne rôznorodá a závislá od komerčného aspektu, kde zdieľanie môže byť povolené iba na nekomerčný účel, pričom komerčné nakladanie s dielom bude plne v rukách samotného autora až po najotvorenejší prístup k dielu, kde jedinou podmienkou licencie je označenie autora pri použití diela. Hlbší výskum motivácie autorov o využití verejných licencií sa nerealizoval, preto vyššie uvedené je skôr sumarizáciou správania, ku ktorému bežne dochádza v praxi.¹¹ Z pohľadu používateľa ide o skvelý zdroj inšpirácie potrebnej k ďalšej tvorbe, s ktorým je možné vzhľadom na zvolenú licenciu ďalej pracovať, pričom je hneď na prvý pohľad jasné, akým spôsobom. Otvorené zdroje je možné efektívne využiť napr. pri remixovaní hudby, pri vytváraní nových obrazov a rôznych koláží, ale aj pri vytváraní rôznych animácií, resp. filmov.¹² Pri dodržaní všetkých podmienok jednotlivých licencií nemusí mať používateľ žiadnu obavu z potenciálnej sankcie za použitie v digitálnom priestore.¹³ Licencie CC je tiež možné pomerne efektívne použiť na rôzne knižné publikácie. Obzvlášť v prostredí internetu a tvorby e-kníh sa postupne dostáva do popredia aplikácie licencií CC na elektronickú verziu knihy, ktorá umožní legálnu formu šírenia digitálnymi technológiami, pričom papierová verzia knihy je predávaná prostredníctvom klasických distribučných kanálov.¹⁴

⁹ Vo veci platnosti licencie CC a záväzku medzi zmluvnými stranami sa vyjadrilo aj niekoľko zahraničných súdov. Do pozornosti dávame prípady:

- 09-1684-A (Lichôdmapwa v. L'asbl Festival de Theatre de Spa);
- Curry v. Audax;
- SGAE v. Fernandez.

Viac informácií o jednotlivých prípadoch je dostupných na: http://wiki.creativecommons.org/Case_Law (8.7.2014).

¹⁰ Viac informácií o obchodných modeloch môžete nájsť v: FOONG, Ch. *Sharing with Creative Commons: A Business Model for Content Creators*. Dostupné na: http://journals.culture-communication.unimelb.edu.au/platform/resources/includes/cc/PlatformCC_Foong.pdf (8.7.2014).

¹¹ Viac informácií o motivácií autorov môžete nájsť v: GRASSMUCK, V. *Towards a New Social Contract: Free-Licensing into the Knowledge Commons*. In GUIBAULT, L. a Ch. ANGELOPOULOS. *Open Content Licensing*. Amsterdam University Press: Amsterdam, 2011, s. 29.

¹² Jeden z najúspešnejších slovenských projektov, ktoré vám dávame do pozornosti, je film *Mesačiky* licencovaný CC BY-NC-ND 4.0. Viac informácií o projekte a samotný film je dostupný tu: <http://www.monthliesmovie.com/v1/sk/> (8.7.2014).

¹³ Viac informácií o pozitívach a negatívach z hľadiska používateľov môžete nájsť v: KREUTZER, T. *User-Related Assets and Drawbacks of Open Content Licensing*. In GUIBAULT, L. a Ch. ANGELOPOULOS. *Open Content Licensing*. Amsterdam University Press: Amsterdam, 2011, s. 118-123.

¹⁴ Jedným z najznámejších autorov, ktorý využíva uvedený distribučný model, je Cory Doctorow. Okrem písania pôsobí aj ako novinár a bloger. Jeho publikácie sú dostupné na stránke: <http://craphound.com/?cat=5> (10.7.2014)

Priestorom, kde sa využívanie licencií CC javí ako pomerne efektívne, je oblasť vzdelávania. Rôzne články, publikácie, prípadne samotné vzdelávacie kurzy sa stali vhodnou formou na sprostredkovanie prístupu k vzdelaniu. Otvorené zdroje vzdelávania (OER) sa čoraz častejšie dostávajú do celosvetového popredia. Častým problémom na Slovensku je nedostatok učebníc a vzdelávacieho materiálu. Aj keď dostupnosť zahraničných zdrojov poväčšine v anglickom jazyku tento problém úplne neodstráni, môžu sa otvorené zdroje vzdelávania stať inšpiráciou pre ďalšiu tvorbu kvalitných slovenských kurzov, prípadne formou prekladu, možno získať zaujímavé a kvalitné učebnice na bežnú prácu na školách. Zaujímavým celosvetovým projektom je Open Professionals Education Network, ktorý okrem iného zhromažďuje informácie o otvorených zdrojoch vzdelávania a efektívnom spôsobe ich vyhľadania.¹⁵ Súvis s otvorenými zdrojmi vzdelávania majú tiež čoraz viac populárne masové vzdelávacie online kurzy (MOOC), kde najväčších zástupcov predstavuje zahraničná Coursera a edX. V rámci uvedených portálov rôzne univerzity z celého sveta poskytujú zadarmo prístup k online kurzom s možnosťou získať certifikát po ich úspešnom absolvovaní. Význam online kurzov s pribúdajúcimi záujemcami, počtom vytvorených kurzov a záujmom univerzít neustále narastá a čomu smeruje aj uvažovanie niektorých univerzít o uznávaní absolvovania kurzu v rámci kreditového systému počas štúdia.¹⁶

Ďalšou oblasťou, kde by licencie CC mohli nájsť efektívne uplatnenie je sprístupňovanie obsahu vytváraného ako výsledok grantov a projektov financovaných z verejného rozpočtu. Každým rokom je vynakladaná pomerne veľká čiastka na financovanie rôznorodých projektov, ktorých výsledkom v niektorých prípadoch je vytvorenie autorských diel. Licencie CC by sa mohli stať súčasťou podmienok pre žiadateľov o projekt ako povinnosť sprístupniť vytvorené diela otvoreným a transparentným spôsobom. Príkladom by mohlo byť napr. Ministerstvo práce USA, ktoré ako jednu z podmienok pre udelenie grantu uviedlo povinnosť aplikácie najmenej obmedzujúcej licencie CC, a to CC BY 4.0.¹⁷ Naviac v priebehu júna bola spustená iniciatíva Open policy network, ktorej cieľom je prispieť k rozšíreniu otvoreného prístupu k výsledkom projektov financovaných z verejných zdrojov.¹⁸ V uvedenej veci ide o pozitívny prístup a smerovanie, ktoré má reálne odôvodnenie v povahe financovania a inštitúcie rozdeľujúce verejné financie by mali zvážiť niektorú z verejných licencií ako možnosť zabezpečenia prístupu k výsledkom širšej verejnosti.

Sprístupňovanie informácií a prístup k databázam vytváraným organizáciami financovaný z verejných prostriedkov by sme mohli zaradiť do vyššie vymedzenej kategórie, ale vzhľadom na isté špecifiká sa jej budem venovať osobitne. Nemožno zabúdať ani na iniciatívu Opendata,¹⁹ ktorá sa zameriava na zabezpečenie voľného prístupu k dátam generovaným štátnymi inštitúciami. Špecifikom uvedenej oblasti je zaužívaná aplikácia odlišného právneho inštitútu. Aj napriek tomu, že nič nebráni použitiu niektorej z licencií CC 4.0, ktoré je možné v najnovšom znení aplikovať aj na vytvárané datasety, prevládajúcim inštitútom je CC0 mark. Podstatou CC0 je vzdanie sa, resp. v slovenskom právnom poriadku najširšie obmedzenie autorských práv, resp. iných súvisiacich práv bez potreby označenia zhotoviteľa databázy. Výsledkom je vytvorenie podobného stavu ako v prípade diel, ktoré už sú súčasťou public domain. Príkladom zo zahraničia môže byť British Library, ktorá využitím CC0 sprístupňuje metadáta o kultúrnych objektoch, CERN, ktorý sprístupnil časť svojej knižnice a niektoré datasety, prípadne Biely dom, ktorý priamo podporil aplikáciu CC0 na federálne datasety.²⁰ Uvedené je potrebné zdôrazniť aj v súvislosti s prebiehajúcimi projektmi v rámci programu OPIS, kde sa vytvára niekoľko databáz – či už v oblasti kultúry alebo iných sektorov štátnej správy, a bude potrebné prístupiť k forme ich následného sprístupňovania.

Uvedené predstavuje niekoľko oblastí, v ktorých sú licencie CC bežne využívané, pričom v praxi je možná existencia viacerých oblastí, ktoré neboli osobitne pomenované a analyzované.

Záver

Pomôžu licencie CC vyriešiť problémy autorského práva v digitálnom priestore? Na globálne riešenie problémov bude potrebný úplne odlišný charakter zmeny, pre záujemcov však predstavujú jednoduchý legálny spôsob používania chráneného obsahu v prostredí internetu, resp. im poskytnú jednoduchý nástroj, ako šíriť svoje meno v širšej komunite.

Verzia 4.0 vo svojom znení zohľadnila problémy, na ktoré sa v praxi poukazovalo v súvislosti s predchádzajúcimi verziami a snažila sa sprehľadniť a zjednodušiť právny text licenčných podmienok. Išlo o pomerne náročnú úlohu vzhľadom na rozsah použiteľnosti medzinárodnej verzie licencií CC a množstvo jurisdikcií, v ktorých sa budú používať. Slovenská republika vzhľadom na legislatívny vývoj nemá veľa skúseností s využívaním verejných licencií. Veríme, že aj prostredníctvom prekladu licencií CC sa stanú zaužívaným právnym nástrojom a prispieť aspoň k čiastočnému sprehľadneniu autorského práva.

Tento článok je vytvorený v rámci projektu VEGA č. 1/0783/13 **Duševné vlastníctvo a podpora kultúry, vzdelania, vedy a priemyslu v poznatkovu orientovanej spoločnosti.**

¹⁵ Zaujímavým projektom je tiež Learning Resource Metadata Initiative, ktorého cieľom je vytvorenie jednotného slovníka na popis otvorených zdrojov vzdelávania s cieľom uľahčiť webové vyhľadávanie zdrojov prostredníctvom vyhľadávačov.

¹⁶ Ešte väčšie ambície má projekt University of the People, ktorý ma za cieľ zabezpečiť fungujúcu online vzdelávaciu inštitúciu poskytujúcu plnohodnotné vzdelanie v rôznych programoch. Aktuálne sú poskytované programy Computer Science a Business Administration.

¹⁷ Informácie o postupe Ministerstva práce a textu výzvy sú dostupné na: <http://creativecommons.org/tag/us-department-of-labor> (8.7.2014).

¹⁸ Informácie o Open policy network sú dostupné na: <http://creativecommons.org/weblog/entry/43022> (8.7.2014).

¹⁹ Do pozornosti dávam portál EÚ, ktorý má zabezpečiť otvorený prístup k dátam. Portál je dostupný na: <https://open-data.europa.eu/en/data/> (8.7.2014).

²⁰ Informácie a používateľoch CC0 môžete nájsť na: http://wiki.creativecommons.org/CC0_use_for_data (8.7.2014).

Zdroje

Literatúra:

- BENKLER, Y. *The Wealth of Networks*. Yale University Press: New Haven and London, 2006. s. 41-48, ISBN-13: 978-0-300-11056-2.
- FOONG, Ch. *Sharing with Creative Commons: A Business Model for Content Creators*. PLATFORM: Journal of Media and Communication Yes, We're Open! Why Open Source, Open Content and Open Access. A Creative Commons Special Edition, 2010, s. 64-93. Dostupné na: http://journals.culture-communication.unimelb.edu.au/platform/resources/includes/cc/PlatformCC_Foong.pdf (8.7.2014).
- GRASSMUCK, V. Towards a New Social Contract: Free-Licensing into the Knowledge Commons. In GUIBAULT, L. a Ch. ANGELOPOULOS. *Open Content Licensing*. Amsterdam University Press: Amsterdam, 2011, s. 21-50, ISBN 978 90 8964 307 0.
- YU, P. K. 2014. *Can the Canadian UGC Exception be Transplanted Abroad?* 26 s. Dostupné na: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2405821 (10.7.2014).
- KREUTZER, T. User-Related Assets and Drawbacks of Open Content Licensing. In GUIBAULT, L. a Ch. ANGELOPOULOS. *Open Content Licensing*. Amsterdam University Press: Amsterdam, 2011, s. 118-123, ISBN 978 90 8964 307 0.
- LESSIG, L. *Free Culture*. THE PENGUIN PRESS: New York, 2004, s. 282-286, ISBN 1-59420-006-8.
- MARACKE, C. *Creative Commons International The International License Porting Project – Origins, Experiences, and Challenges*. 2010, 15 s., dostupné na: <https://www.jipitec.eu/issues/jipitec-1-1-2010/2417/dippadm1268743811.97.pdf> (9.7.2014).

Webové zdroje:

- Analýza aplikácie verzie licencií CC 3.0 na osobitné práva k databáze sui generis. Dostupná na: http://wiki.creativecommons.org/images/f/f6/V3_Database_Rights.pdf (9.7.2014).
- EÚ portál o open data. Dostupná na: <https://open-data.europa.eu/en/data/> (8.7.2014).
- Informácie a používateľoch CC0. Dostupná na: – dostupné na: http://wiki.creativecommons.org/CC0_use_for_data (8.7.2014).
- Informácie o filme Mesiačiky. Dostupná na: <http://www.monthliesmovie.com/v1/sk/> (8.7.2014).
- Ministerstvo práce USA a prístup k podmienkam poskytovaných grantov. Dostupná na: <http://creativecommons.org/tag/us-department-of-labor> (8.7.2014).
- Portovanie licencií CC v jednotlivých jurisdikciách. Dostupná na: http://wiki.creativecommons.org/CC_Ports_by_Jurisdiction (9.7.2014).
- Prehľad sporov rozhodovaných v súvislosti s platnosťou licencií CC. Dostupná na: http://wiki.creativecommons.org/Case_Law (8.7.2014).
- Sumár benefitov licencií CC. Dostupná na: http://creativecommons.org.au/content/Benefits_of_CC_08.pdf (9.7.2014).

Mgr. Richard Bednárík

bednarik@ymail.com

(Trnavská univerzita v Trnave, Právnická fakulta, Ústav duševného vlastníctva)